

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Esityksen tavoitteet ovat pääasiallisesti kannatettavia, mutta erityisesti rahoitusmallin toteutuksessa on piirteitä, jotka voivat olla joltain kohdin tavoitteita vastaan. Esityksen tavoitteita ei voida taloudellisista resurssien vuoksi toteuttaa, joten jos ne kirjataan lakiin, ne pitää myös sitoa rahoitukseen.

Myös lukiokoulutuksen kansainvälistymisen mahdollisuus huomioidaan englanninkielisen koulutuksen ja ylioppilastutinnon suorittamisen muodossa.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Annettavan tuen tulee olla joustavaa ja oikea-aikaista. Erityisen tuen mahdollistavien, muutoksenhakukelpoisten viranhaltijapäätösten tekeminen lisäksi tukitoimiin liittyvää byrokratiaa, ja veisi esim. erityisopettajien aikaa opiskelijoiden tukemiselta. Erityisopettajien koulutusmääriä on lisättävä, jotta nykyinen erityisopettajapula helpottuu, ja lukioihinkin saadaan kelpoisia erityisopettajia.

Muutos, jolla perusopetuksessa tehtyjen erityisen tuen päätösten sisältöjen tuodaan lukion tietoon, on kannatettava muutos, joka mahdollistaa esimerkiksi lukioissa annettavan tukiopetuksen paremman suunnittelun ja toteutuksen.

Kokonaisuutena lukio-opiskelijoille annettavan tuen ja erityisopettajan antaman tuen lisääminen on perusteltua, ja toimenpiteet parantavat lukio-opiskelijoiden jaksamista ja vähentävät lukiokoulutuksen keskeyttämistä.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Lukiokoulutuksen rahoituksen tulee turvata yleissivistävä ja saavutettava koulutus. Rahoitusta ei tulisi laskea. Paikalliset olosuhteet (mm. pienenevät ikäluokat) olisi hyvä ottaa huomioon rahoitusperusteita uudistettaessa. Erityisopetuksen ja muun oppimisen tuen rahoituksen tulee olla kohdennettua ja pysyvää. Koulutuksen järjestäjille tulee turvata riittävä pysyvä rahoitus opiskelijoiden tuen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Pienten lukioden yksikköhinnan korotuksen uudistaminen ei välttämättä toteuta lukiokoulutuksen saavutettavuuden tavoitetta. Jos paikkakunnalla on vain yksi lukio ja lukion yhdistäminen toiseen lukioon ei etäisyyksien ja liikenneyhteyksien johtuen useinkaan ole mahdollista, pitää sen toiminta turvata taloudellisesti korkeammalla yksikköhinnalla. Lukion loppuessa, se vaikuttaisi oleellisesti myös yläkoulun aineenopettajien saatavuuteen.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

Englanninkielinen lukiokoulutus lisää mahdollisuuksia esityksessä oleville ryhmille. Esityksessä on hyvin otettu huomioon ryhmät, joille koulutus olisi mahdollista ja tahot, jotka koulutusta voisivat järjestää sekä perusteet englanninkieliselle koulutukselle. Tärkeää on, että ko. koulutus ei ole uhka kansallisen sivistyksen tai kansalliskielen asemalle. Kulttuuridiversiteetti lisääntyy jatkuvasti Suomessa ja ko. uudistus on tarpeellinen.

Pienillä koulutuksenjärjestäjillä englanninkielisen koulutuksen järjestäminen on toki marginaalista, mutta säädösehdotus antaa kuitenkin mahdollisuuden. Säädösesitys mahdollistaa kansallisen yo-tutkinnon suorittamisen yhä useammalle ulkomailta Suomeen tulevalle opiskelijalle, jonka äidinkieli ei ole suomi tai ruotsi. Kaikille IB-tutkinto ei ole se oikea vaihtoehto ja taas jatko-opintoja ajatellen kansallisen yo-tutkinnon suorittaminen englannin kielellä on yhtä arvokas kuin IB-tutkinnon suorittaminenkin, väylät jatkoon avautuvat samalla tavalla.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Taito- ja taideaineiden lisääminen ylioppilastutkintoon pidetään hyvänä uudistuksena. Mahdollisuus korvata yksi pakollisista kirjoitettavista aineista on toteuttamiskelpoinen. Vähimmäisvaatimusten osalta ja kokeen tasapuolisuuden osalta taito- ja taideaineiden kokeissa saattaa tulla hyvin paljon haasteita.

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

Oulaisten kaupungilla ei ole huomautettavaa asiaan.

7. Muut kommentit

-

Sarpola Ari
Oulaisten kaupunki - Sivistyspalvelukeskus